

IJSVERENIGING GRONINGEN, opgericht 10 november 1862 te Groningen.

Inleiding.

Alvorens een aanvang te maken met de notulen der vergaderingen, reken ik het niet ongepast eene kleine inleiding te geven als geschiedenis onzer vereniging. Nadat reeds dikwijls het nuttige en wenschelijke van zoodanige Ijsvereniging was besproken, vatten twee ingezetenen dezer Gemeente, de heren J. Hesselink en J. Juchter, het voornemen op eens te zien in hoeverre dat plan zou kunnen worden verwezenlijkt, te dien einde werden er in de verschillende sociëteiten lijsten ter deelneming aangeboden.

Dit goed aan de verwachting beantwoordende worden er in de hier ter stede aanwezige couranten annonces geplaatst, waarbij de deelnemers tot eene vergadering werden opgeroepen. Deze vergadering bewees, dat de verwachting, al was zij groot, nog verre overtroffen werden door de talrijke opkomst.

Nadat de heer Hesselink de vergadering met eene degelijke aanspraak had geopend, begon men op voorstel van dezelfden een aanvang te maken, met de keuze van Directeuren.

Hun getal werd bepaald op vijf. De uitslag der eerste vrije stemming was dat verkozen werden de heren Hesselink en Juchter, bij de tweede werden benoemd de heren Jhr. J.S. v. Swinderen en IJ. Fockema, terwijl bij de herstemming tusschen de heren E.J. Sluis en Jhr. Polman Gruijs eerstgenoemde werd gekozen. Nog staande deze vergadering wordt de heer Hesselink tot president benoemd.

Oprigting.

De eerste vergadering wordt gehouden op 10 november 1862. Tot penning-meester wordt bij de postverdeling gekozen de heer J. Juchter, tot secretaris de heer IJ.Fockema.

Naam.

Op voorstel van den President wordt besloten niet de naam van IJsclub maar van Ijsvereniging te nemen. Dit zal op de algemene, later te houden, vergadering aan stemming worden onderworpen.

Bode.

Tot bode wordt benoemd zekere Deelman, geëmployeerd bij de muziekschool, wiens honorarium zal worden geregeld naar de te bewijzen diensten.

Bandelier.

Tot herkenningsteeken zal door de directeuren een bandelier worden gedragen.

Reglement.

Er wordt door de directie een reglement opgemaakt, dat eveneens op de algemene vergadering aan stemming zal worden onderworpen.

In de op 26 november 1862 gehouden algemene vergadering wordt besloten dat de naam der vereniging zal zijn Ijsvereniging te Groningen. Het reglement aan stemming onderworpen, wordt, behoudens eenige kleine wijzigingen, met overgrote meerderheid aangenomen, en tevens aangenomen dat men het voorhandsch niet zal laten drukken, maar eerst zal zien in hoeverre het aan de vereisten voldoet.

Hierop gaat de vergadering uiteen in stilte hopende, dat wij spoedig hier evenals in naburige provinciën een echt nationaal feest zouden vieren. Deze hoop scheen ook bij den aanvang van 't jaar 1863 verwezenlijkt te zullen worden, toen de koude het water deed stollen en wij een glatte ijsbaan konden aanschouwen. De dooi viel echter spoedig in en onze hoop verdween in rook. De directie had echter reeds moeite aangewend om zoo

mogelijk van de gelegenheid te kunnen profiteren, vandaar de volgende maatregelen.

Baan.

Als meest geschikte plaats voor het houden van ener hardrijderij wordt gekozen de gracht ten westen van de Boteringepoort.

Tevens wordt bepaald, dat de baan bij arbeidloon in orde zal worden gebragt.

Prijzen.

De prijzen bij eene te houden hardrijderij zullen zijn als volgt:

prijs *f* 120,- ; premie *f* 40,- terwijl aan de 6 laatste mederijders eene gratificatie van *f* 5,- zal worden uitgereikt.

Insigne.

De leden zullen als insigne dragen, eene zilveren schaats, (De bestelling hiervan wordt opgedragen aan onzen penningmeester, die gemagtigd wordt 100 schaatsen te laten maken tegen 50 cent het stuk). Door den president zullen nummerbordjes worden besteld. In de vergadering van 4 november 1863 wordt besloten dat de algemene vergadering tot het nazien der reekening etc. zal worden gehouden op 11 november 1863, 't geen echter later om toevallige omstandigheden wordt verdaagd tot 18 november 1863. Aan de leden zal als dan worden voorgesteld het reglement nog niet te laten drukken, daar de ondervinding nog niet heeft geleerd of het aan het doel beantwoordt. Tevens zal als dan eene rooster van aftreding der directeuren worden opgemaakt.

Diplomas.

Er wordt besloten dat de penningmeester 500 nieuwe diplomas zal laten drukken bij Barghoorn.

36 planken worden besteld bij Fokkes voor 32 cent het stuk. De heer v. Houten zal worden verzocht het benodigde houtwerk te leveren, en aan de Burgemeester vergunning tot het houden der hardrijderij.

Twaalf bandelieren, als herkenningsteeken voor de directeuren zullen bij Meddens worden besteld.

Commissarissen.

Tot commissarissen worden benoemd de heren A.H. Bakker, D. Hesselink, L. Feenstra, R. v. Mesdag, C. Quintus en E. Mulder.

Rooster.

In de gewone jaarlijksche vergadering, gehouden den 18 november, wordt volgens artikel 22 van 't reglement de rooster van aftreding der directeuren opgemaakt.

De uitslag is dat november 1864 zal aftreden de heer Pockema, november 1865 de heer Hesselink, november 1866 de heer Sluis, november 1867 de heer Juchter, november 1868 de heer v. Swinderen.

Kasnazieners.

Verder wordt in deze vergadering eene commissie benoemd tot nazien van de rekening en verantwoording over het afgelopen dienstjaar en als zoodanig aangewezen de heren De Visser en A. de Knijff, die na inzage der stukken de rekening goedkeuren en arresteren. Er wordt besloten het reglement niet te laten drukken voor 1864. In de vergadering van 1 december 1863 wordt bepaald dat het getal commissarissen zal zijn 7. Door sterfgevallen en bedanken van sommige der commissarissen worden als nu benoemd de heren Polman Gruijs, R. v. Mesdag, D. Hesselink, W.P. Werumeus Buning, De Visser, H. Hommes en D. Sardinaal.

Keurmeesters.

Uit de directeuren en commissie zullen 6 keurmeesters worden benoemd. Er zullen 2 directeuren naar den burgemeester gaan om bij voorbaat het gebruik te vragen der

stadstent, zoo er hardrijderij mogt worden gehouden. Eveneens had men bij voorbaat met Cornillon over muziek gesproken; deze wilde de som laten opmaken door de directie; hij kreeg voor eene harddraverij *f* 40,- en eene gewone avond in de Harmonie ongeveer *f* 50,- . De directie, bij monde van den heer Juchter, zal hem voorstellen hoogstens *f* 120,- , benevens voor ieder muzikant 2 kop koffie, een broodje en een half flesch wijn; zij dienen dan te spelen van 's morgens 10½ - 13.00 uur en 's namiddags van 2.00 uur tot aan den afloop en verder in de Harmonie van 7-11 uur.

Hardrijderij.

In de vergadering van 4 januari 1864 wordt besloten op zaterdag 9 januari 1864 ijs- en weder diendende eene hardrijderij te houden door manspersonen. De aangifte wordt bepaald op vrijdag 8 januari 's namiddags van 2-7 uur bij Bruins in de Slingerij, terwijl als prijs zal worden uitgereikt *f* 120,- als premie *f* 40,- en tevens aan de zes laatste mederijders ieder *f* 5,-.

Over het in orde maken der baan zal Buning worden gesproken.

In die vergadering deelt de president mede dat hij in overleg met den penningmeester de advertentie reeds had doen plaatsen in de Leeuwarder en Provinciale Groninger Courant, nadat zij eerst naar Dockum en Leeuwarden hadden getelegrafeerd werden dag waarop aldaar de hardrijderij zoude plaats hebben. De president deelt verder mee, dat de vereniging van wege het bestuur der stad vergunning heeft gekregen tot het houden eener hardrijderij, van de genie om die te houden op de Spinhuisgracht. Er wordt besloten om dezelfde advertentie te doen plaatsen in de Groninger, Provinciale Groninger, Provinciale Friesche en Asser couranten, in dier voege dat in de beide eersten zal worden geplaatst, dat alleen leden der vereniging toegang hebben, dat ieder die nog lid wensch te worden zich moet aangeven voor vrijdag 8 januari 's morgens 12 uur bij den heer Juchter, en dat toegangskarten voor vreemdelingen à *f* 1,- verkrijgbaar zijn bij de baan.

Muziek.

De penningmeester rapporteert dat Cornillon zelf niet tot de muziek wil medewerken. De heren Bersée en Mulder willen voor *f* 130,- op de baan een corps goede muziek van 21 à 22 personen en 's avonds in de Harmonie van 16 à 17 personen leveren. Er wordt besloten den penning-meester te magtigen met genoemde heren te contracteren.

Baan.

In de vergadering van 5 januari 1864 rapporteert de heer De Visser dat de heer v. Houten het hout gratis zal leveren. Wordt besloten dat de hardrijderij zal aanvangen 9½ precies, en dit te adverteren in de Prov. Groninger Courant van donderdag, dat de baan de lengte zal hebben van 160 el, en de breedte van 8-12 el, terwijl om ieder 10 el een paal zal staan.

Tarief.

Bontekoe wordt tot kastelein benoemd voor zijn eigen risico zal hij een tent moeten zetten en zorgen voor goede verwarming.

Het tarief voor hem is als volgt: Koffie *f* 0,10; Thee *f* 0,10; Chocolade *f* 0,15; Broodje met kaas of vleesch *f* 0,15; Borrel *f* 0,10; Madeira *f* 0,20; Punch *f* 0,20; Port *f* 0,25; Grock *f* 0,20; Wijn *f* 0,75.

Vertering, der muzikanten.

De mmzikanten zullen 's morgens een kop koffie en broodje met vleesch en een borrel a *f* 0,20 en 's middags eveneens *f* 0,20 in vertering hebben.

De politieagenten krijgen ieder 25 cents fooi.

In de vergadering van 6 januari wordt besloten dat de directeuren in de pauze der hardrijderij bij Huisman zich zullen verfrischen, waarom genoemde heer had verzocht. Buning rapporteert dat de pedels der studenten als bedienden zullen komen, en tevens wordt op

voorstel van den president besloten, dat zij 's morgens en 's middags telkens voor een uur de andere daartoe benoemden zullen assisteren, tot het uitreiken der kaartjes.

Als commissarissen uitsluitend voor het in gereedheid brengen der baan worden benoemd de heren v. Swinderen, Sluis, Hommes, Cardinaal, Buning, en E.W. Mulder; tot commissarissen voor de andere werkzaamheden worden benoemd de heren De Visser, Polman Gruijs, R.v. Mesdag, Juchter en Pockema. Bij de rijderij zal geen trompetter maar een trommelslager gebruikt worden. Tot commissarissen bij de aangifte en loting worden benoemd v. Swinderen, Sluis, Mulder, Buning, Cardinaal en Pockema; v. Mesdag stelt vóór om een gedeelte der baan over te laten voor het publiek; daar dit voorstel niet wordt ondersteund wordt het op verzoek des voorstellers ingetrokken. Den penningmeester wordt vergund zoolang leden aan te nemen als hij verkiest.

Vlaggenwipper.

Tot vlaggenwipper wordt benoemd Groenewoud op een salaris van f 2,-

Invité 's.

Geïnviteerd zullen worden: de generaal Happé, kapitein Roloff, luitenant-kolonel Beijer, 1 ste luitenant Hofstede, luitenant-kolonel Feith, 1 ste luitenant adjunct Greves en Holsheimer, majoor Roos en Mulder, burgemeester, wethouders, secretaris, gouverneur v. Royen, procureur-generaal Eysonius Wichers, de Premierij, controleur Craeijvanger. Bontekoe zal zorgen voor 22 stoelen voor de muzikanten.

Er zal geadverteerd worden dat er dameskaartjes zijn te krijgen tot vrijdag 9 januari 's namiddags 4 uur. Oppenheim neemt aan te leveren 128 nummer à f 4,75; 1000 vreemdelingenkaartjes à f 9,50; 600 dameskaartjes à f 5,- en 100 introductiekaarten a f 4,-

Wedstrijd.

Op den 9 januari 1864 wordt de eerste door deze vereniging geannonceerde hardrijderij gehouden; 92 meest allen bekende hardrijders namen aan dezen wedstrijd deel; Schoon was het weder en fel was de strijd, tot dat het na veel spanning aan R. de Boer van ter Heyl, oud 32 jaar, mogt gelukken den prijs en aan J.J. Ongsma van Dockum, oud 25 jaar, de premie te behalen. Nadat de directie en commissie zich met de winnaars aan eenen maaltijd hadden verenigd, werd de feestvreugde voortgezet in de Harmonie, waar menig hartelijk woord werd gesproken en menig glas geledigd op bloei van de vereniging.

In de vergadering van 10 januari 1864 wordt op voorstel van de heer Visser met op één na algemeene stemmen (die van de heer Sluis) besloten een tweede hardrijderij te houden, en dat wel op zaterdag 16 januari 1864, door 32 daartoe expresselijk uitgenoodigde en meest bekende rijders; de prijs wordt bepaald op f 100,-, de premie op f 30,-.

Toegangskaarten a f 0,50 zullen voor vreemdelingen aan de baan verkrijgbaar zijn.

De 12 de januari 1864 wordt eene vergadering belegd en wel omdat van den heer Hesselink, die inmiddels naar Sneek was gegaan waar een dusdanige rijderij zoude plaats vinden, was een telegram was gekomen, waarin gemeld werd dat hij zwarigheden zag om de hardrijderij te laten doorgaan, daar de rijderij te Sneek zoo goed als mislukt mogt worden beschouwd en hij ook geen genoegzaam aantal voor onze rijderij kon werven. Er wordt besloten dat er getelegrafeerd zal worden aan de heer Hesselink, dat hij ons den volgenden dag moest berichten of deszelfs zwarigheden nog bestonden; was dit het geval dan zou de rijderij provisioneel worden uitgesteld.

Dezelfde zwarigheden bleven den volgenden dag bestaan, zoodat wij ons genoodzaakt zagen deze hardrijderij niet te laten doorgaan. In de vergadering van vrijdag 15 januari 1864 wordt besloten een vrije hardrijderij te houden op woensdag 20 januari 1864 om een prijs van f 150,- en een premie van f 50,-; terwijl de zes laatste mederijders ieder f 5,- zullen genieten.

Tot commissarissen voor de baan en andere werkzaamheden worden dezelfde heren benoemd als bij de vorige rijderij. Bontekoe zal worden aangenomen als kastelein mits op

dezelfde conditiën; mislukt dit dan zal Koek gevraagd worden.

Er zullen niet meer dan 92 nummers gedrukt worden. Er wordt besloten des donderdags na de rijderij de baan aan de militairen af te staan. De pauze zal zijn van 1-2½ uur.

De maatregelen hebben echter niet geholpen, daar inmiddels dooiweder in-viel.

In de vergadering van 23 april 1864 wordt besloten dat Bontekoe *f* 15,- zal betalen in plaats van *f* 25,- omdat hij het zeer slecht heeft gehad. Poortman moet volgens zijn beweren *f* 55,- voor de tenten hebben, daar dit der directie onbillijk toeschijnt wordt besloten dat hem *f* 40,- zal worden uitbetaald.

Evenhuis wil *f* 15,- schadeloosstelling voor zijn land hebben; d eze worden hem echter door de directie betwist. Een vast besluit kan evenwel nog niet worden genomen, daar de commissie bestaande uit de heren De Visser, Sluis en Hommes nog niet bij hem zijn geweest. Aan de autoriteiten zal geen brief worden geschreven tot dankbetuiging

Ijsbanen.

In eene vorige algemen vergadering is de wenschelijkheid geuit dat men zich met verschillende gemeentebesturen in contact zou stellen ten einde goede ijsbanen te verkrijgen. Nu rijst de vraag: ligt dit op onzen weg? Dit wordt algemeen toestemmend beantwoord. Er zal nu aan burgemeesters worden geschreven, of er bij hen een bepaald reglement voor de schouwing der banen bestaat.

In het geheel zijn er nog 40 zilveren schaatsen bij de penningmeester berustende, deze zullen nog zoo mogelijk worden uitverkocht.

Bovenstaande tekst is letterlijk en in de stijl van die tijd uit het notulen boek overgenomen over het begin van de IJSVERENIGING GRONINGEN

Deze tekst is geschreven door oud-voorzitter van YVG Frans Olfers

